

Voortgang fietsenstalling 'Het Vierkantje', maart 2021

Ook een kleine steen, gelegd in een goed verband, is belangrijk voor een toekomstfundament.

Weten, dat is verband kunnen leggen. Dat is meer dan meten.

In de aanstaande commissievergadering van 16 maart 2021 komt de kwestie fietsenstalling Het Vierkantje aan de orde.

Op 24 februari had de Fietzersbond een gesprek daarover met wethouder De Lange.

De Fietzersbond heeft helaas haar overwegingen niet kunnen toelichten bij de beeldvorming van 4 maart omdat het punt niet geagendeerd werd.

Op 18 maart, dus na de commissievergadering, is het volgende gesprek met wethouder De Lange over dit onderwerp. In het gesprek van 24 februari is duidelijk geworden dat niet alle gesprekspartners volledig op de hoogte zijn van de fietsparkeer-geschiedenis hart van de stad, van gemeentelijke publicaties, onderzoek van de Fietzersbond en van eerdere overwegingen. Daarom vraagt de Fietzersbond aandacht voor deze aanvullende notitie. Bij de bespreking van een onderwerp is het immers vanzelfsprekend dat de gesprekspartners vooraf gelijk(waardig) geïnformeerd zijn. Dat versnelt niet alleen het gesprek en voorkomt verwarring, maar leidt sneller tot bespreking van de kern van de zaak.

Geschiedenis Fietsenstalling Het Vierkantje

- In 2006 is de nieuwbouw in de Sint Annastraat gerealiseerd.
- Met de bewoners van die nieuwbouw is door de gemeente afgesproken dat de fietsenstalling 's avonds gesloten is behalve op koopavonden, dan is de sluitingstijd 21:30 uur.
- In januari 2020 verkoopt de gemeente het pand van de fietsenstalling en huurt vervolgens het pand voor een jaar of acht van de nieuwe eigenaar.
- In het pand werd onlangs de fietsparkeercapaciteit opgevoerd naar 80 door er andere rekken te plaatsen.
- Eind december 2020 wordt bekend dat de Stichting Samenwerken er mee ophoudt. Er is geen bewakingspersoneel meer beschikbaar. Feitelijk betaalde de gemeente indirect deze medewerkers. De stalling is vanaf 1 januari 2021 gesloten.

Nog geen besluit over sluiting

Op 24 februari 2021 geeft wethouder De Lange in een gesprek met de Fietzersbond aan dat het college nog geen besluit heeft genomen over sluiting van de fietsenstalling. Daaraan voegt hij toe dat het hebben van een eigen fietsenstalling als gemeente geen wettelijke taak is. Dat neemt niet weg dat volgens de wethouder de gemeente graag wil investeren in de binnenstad en hiervoor, na (politieke) besluitvorming, best nog financiën beschikbaar wil stellen. Echter pakt de gemeente niet meer zelfstandig deze handschoenen op. De wethouder doet een uitnodiging naar de overige aanwezigen om te komen met ideeën en mogelijkheden vanuit de markt voor fietsenstallingen en fietsparkeren in het centrum.

Reactie op het standpunt wettelijke taken en uitnodiging ideeën- en mogelijkheden

Taken die niet wettelijk zijn, kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan hogere doelen. Veel geld en ruimte verslindende parkeergarages en betaal-autoparkeerplaatsen zijn ook geen wettelijke taken. Toch wordt aan deze voorzieningen een hoog belang gehecht. In die voorzieningen wordt wel zeer stevig en structureel geïnvesteerd. Volgens de Fietzersbond is een fietsenstalling (mini-service-punt) in het historisch centrum een vele doelen ondersteunende voorziening. Bij een goede kwaliteit en continuïteit in de uitvoering heeft zo een voorziening in het historisch hart van de stad grote betekenis voor het succes van ondernemers en cultuuraanbieders, het aangenaam verblijven en de veiligheid. De voorgenomen volksgezondheid-, duurzaamheid- en milieu-intenties worden ermee ondersteund en zichtbaar gemaakt. Indirect is er dus wel degelijk sprake van ondersteuning van de uitvoering van wettelijke taken als veiligheid, toegankelijkheid, duurzaamheid, milieuvriendelijkheid, gezondheidspreventie en inclusiviteit.

Vrijwilligers

'Leunen' op vrijwilligers geeft voor de realisatie geen enkele garantie. Sterker nog: Vrijwilligers in de uitvoering van welke taken dan ook, haken af als ze financiële of voor hun gevoel sterke continuïteitsvoorwaarden krijgen opgelegd. De bereidheid van de vele vrijwilligers voor allerlei zaken is aanzienlijk. De gemeente heeft er juist nu groot belang bij dat vrijwilligers niet afhaken en zal dus zorgvuldig en verbindend met deze mensen moeten omgaan.

Haalbaarheid markt-oplossing voor fietsenstalling Het Vierkantje

Als het gaat om de haalbaarheid van ideeën zijn financiële kaders bepalend. Het heeft alleen zin ideeën te leveren als die perspectief bieden.

Volgens de hieronder in [bijlage 1](#) genoemde succes- en faalfactoren voor een fietsenstalling is een 'markt'-oplossing voor fietsenstalling Het Vierkantje verre van realistisch. Niet voor niets is er enige jaren geleden een voorstel gedaan voor een City Service Centrum op een andere plek waarbij wel voldaan werd aan de succesfactoren en er minder faalfactoren waren.

Trieste onbalans in parkeervoorzieningen auto/fiets

De gemeente Bergen op Zoom is er nog niet in geslaagd een fietsparkeer-regulerend beleid te formuleren, de daarvoor benodigde fietsparkeercapaciteit te realiseren en randvoorwaarden voor succes te borgen.

Een belangrijke factor voor de aantrekkelijkheid van een parkeerplaats is de loopafstand van de parkeerplek naar de bestemming. Als ideale loopafstand voor autoparkeerders wordt een norm van 300 meter gehanteerd. Voor fietsparkeerders is de ideale norm 50 meter. In de praktijk wordt echter 100 meter gebruikt.

In een recent onderzoek (mrt. 2021) heeft de Fietsersbond ook de beschikbare capaciteit autoparkeren en fietsparkeren bij loopafstanden autoparkeren ≤ 350 en fietsparkeren ≤ 180 onderzocht.

Daartoe zijn vier hoofdbestemmingen gebruikt: Grote Markt, Beursplein, Gouvernementsplein en Josephplein. Voor fietsparkeren is er ook een onderscheid tussen dag en avond gemaakt. Onderstaande tabellen geven de aantallen parkeerplaatsen weer in relatie tot de loopafstand.

FIETSPARKEREN AANTALLEN	Loopafstand ≤ 100		Loopafstand ≤ 180	
Bestemming	Dag	Avond	Dag	Avond
Grote Markt	16	16	132	52
Beursplein	32	32	155	75
Josephplein	16	16	376	376
Gouvernementsplein	56	56	122	122
HISTORISCH HART	48	48	207	127
FREQUENT RONDJE	72	72	482	482

AUTOPARKEREN AANTALLEN	Loopafstand ≤ 300	Loopafstand ≤ 350
Bestemming		
Grote Markt	638	638
Beursplein	223	223
Josephplein	400	400
Gouvernementsplein	127	640
HISTORISCH HART	773	773
FREQUENT RONDJE	527	640

De onbalans betreft niet alleen de beschikbare aantallen parkeerplekken, maar ook het ruimtebeslag (1 auto- = 10 fiets-parkeerplekken) en bovenal het buitenproportioneel verschil in bestedingen voor deze vormen van parkeren. De component (personeels)lasten (autoparkeerbeheer, autoparkeer-handhaving) staat in schril contrast met de personeelslasten fietsparkeren. Het idee verder te bezuinigen op fietsparkeren komt dan ook zeer ondoordacht over. Temeer omdat bekend is dat fietsbezoekers van binnensteden minstens 40% genereren van de omzet van ondernemers.

De gemeente Bergen op Zoom publiceerde in 2016 (U16-001489) [Fietsparkeren Binnenstad, aangenaam op de fiets](#). De problematiek van een ernstig tekort aan fietsparkeerplaatsen in het historische hart kwam daarin al uitgebreid aan bod. Sindsdien zijn er enige kwaliteitsverbeteringen gedaan. Het capaciteitsprobleem werd echter niet (nauwelijks) aangepakt. Ondertussen zijn er ten behoeve van terrassen (Zuivelplein, Hoogstraat/Grote Markt) zelfs parkeerplaatsen verdwenen. Nu dreigen er nog eens 80 parkeerplekken verloren te gaan.

Vragen i.v.m. onderzoek naar ideeën

Voor de haalbaarheid van ideeën zijn (financiële) kaders bepalend. Voor een onderzoek naar de haalbaarheid zijn antwoorden op de volgende vragen van belang:

- Zit de gemeente langdurig vast aan de huurovereenkomst van de mini-city-service ruimte in de Sint Annastraat?
- In welke mate wil de gemeente een voorziening fietsenstalling/mini-city-service-centrum in het historische hart van de stad structureel financieel ondersteunen?
- Zijn er financiële kaders (all-in) vastgesteld voor alle vormen van bezoekers-parkeren (auto's, brommers, snorfietsen, fietsen) in het historisch hart van de stad + het frequent rondje? Is er daarbij een budget-verdeling voor de verschillende soorten parkeren van bezoekers?
- Is de gemeente voornemens alle vormen van parkeren onder te brengen bij parkeerbeheer?
- Gaat de gemeente voldoende fietsparkeercapaciteit in de openbare ruimte (rekken, leunhekken) realiseren in het historisch hart van de stad? Dat is immers een voorwaarde voor fietsparkeer-regulerend beleid.

- Gaat de gemeente een fietsparkeerverbod (buiten de rekken) instellen in de omgeving van een stalling en de belangrijke bestemmingslocaties (Grote Markt en smalle winkelstraten) in het historische hart? Wordt de handhaving ervan gegarandeerd?

Stippen op de horizon, maak duidelijk wat noodzakelijk, gewenst en haalbaar is

In haar brief van 22 januari 2021 heeft de Fietzersbond m.b.t. de fietsenstalling enkel gevraagd stippen op een twee-jaren en een vier- of zes-jaren horizon te plaatsen. Onder de huidige omstandigheden in deze steeds sneller veranderende wereld is het weinig realistisch prachtige vijftien-jaren vergezichten te schetsen.

Maak eerst een steviger toekomstfundament, haal niet ondoordacht fundamentstenen weg, leg ze echter in een beter verband en bouw verantwoord en gecontroleerd aan een dichterbij liggende toekomst.

Concreet wordt gevraagd naar:

- Een korte termijn besluit (1 à 2 jaren) over een overgangsregeling fietsenstalling 'Het Vierkantje'.
- Realisatie van een passende fietsparkeercapaciteit (1 à 2 jaren).
- Een langer termijn (4 à 6 jaren) visie-ontwikkeling: fietsparkeer-regulerend beleid, City-Service-Centrum

Naar wij hopen kan de Fietzersbond op basis van de informatie uit deze notitie en antwoorden op de gestelde vragen constructieve ideeën leveren.

Met vriendelijke groet, namens de Fietzersbond afdeling Bergen op Zoom

Piet. C. Bruys, voorzitter

bozfietzersbondvoorzitter@outlook.com

PS Voor de geïnteresseerde lezer zijn in [bijlage 2](#) linken toegevoegd naar lezenswaardige publicaties als 'de toename van diefstal van e-bikes', 'bestedingen van fietsklanten', 'Het fietsgebruik in Nederland'.

BIJLAGE 1

Succesfactoren voor een fietsenstalling

1. Kleine loopafstand stalling tot bestemmingen
2. Aanwezigheid van bewaking/toezicht
3. Openingstijden die passen bij de aard van de bestemmingen (winkels, horeca, theater, museum, evenementen)
4. Gratis of zeer laag tarief.
5. De ligging moet logisch aansluiten op de fietsroutes, (fietsend bereikbaar)
6. Aangename en sociaal veilige looproutes fietsenstalling-bestemming
7. Een fietsenstalling moet gericht zijn op bezoekers die minstens drie kwartier verblijven in het gebied.

Faalfactoren voor een fietsenstalling

1. Te grote loopafstand stalling-bestemming
2. Gebrek aan handhaving van niet toegestaan fietsparkeren in de directe omgeving van de bestemmingen en de stalling of het niet instellen van een fietsparkeerverbod (buiten de rekken) in die omgeving. Handhaving is pas zinvol als er voldoende fietsparkeercapaciteit is op de drukste momenten.
3. Te hoge tarieven voor de gebruikers
4. Afwezigheid van bewaking/toezicht
5. Moeilijke en onlogische bereikbaarheid van de stalling.
6. Beperkte openingstijden
7. Onaangename en sociaal onveilige looproutes fietsenstalling-bestemming
8. Ruime fietsparkeermogelijkheden buiten de stalling.

Markt-kansen fietsenstalling Het Vierkantje

Voor de fietsenstalling Het Vierkantje wordt niet voldaan aan de succesfactoren 3 en 5.

De faalfactoren 2, 5 en 6 hebben grote invloed. Dat betekent dat een 'markt'-oplossing voor fietsenstalling Het Vierkantje een niet realistisch idee is. Zeker als faalfactor 3 erbij komt (te hoge tarieven).

Niet voor niets is er enige jaren geleden een voorstel gedaan voor een City Service Centrum waarbij wel voldaan werd aan de succesfactoren 3 en 5 en de faalfactoren 5 en 6 verdwenen. Vanzelfsprekend had faalfactor 2 ook weggenomen moeten worden.

Tijdelijke overbrugging van het tekort aan fietsparkeerplaatsen in het historisch hart

Vanwege de grote fietssparkeerdruk is het acceptabel dat er voor enige continuïteit werd gekozen en dat de fietsenstalling Het Vierkantje aangehouden werd. Het is echter onbegrijpelijk dat er een huurovereenkomst stalling Het Vierkantje voor zo een lange tijd is aangegaan.

BIJLAGE 2: Aanvullende informatie, recente publicaties

- **Stijging met 37% van aangiften van diefstal van e-bikes in 2020**
Zie: <https://www.fietsberaad.nl/Kennisbank/Aangiften-diefstal-van-e-bikes-in-2020-met-37-proc>
- **Hoe hoog is het fietsgebruik in Nederland?**
Zie: <https://fietsberaad.nl/kennisbank/zoveel-fietsen-inwoners-van-nederland?>
- **Zijn fietsers goede klanten?**
Zie: http://www.nsa-urbanproducts.com/uploads/Fietserbond_FietsersZijn_Goede_Klanten.pdf